І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 100. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 30-го ТРАВНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, MAY 30, 1974 No. 100. VOL. LXXXI.

ВІДБУЛАСЯ ВСЕКАНАДСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКИХ РІДНИХ ШКІЛ

Вінніпег (КУК). — При участи 91 учителів, 36 місцевих і 55 позамісцевих, які репрезентували українські рідні школи в провінціях Квебеку, Онтаріо, Манітоби, Саскачевану, Альберти і Британської Колюмбії, та 22 гостей, відбуто у Вінніпегу в днях 17, 18 і 19 травня ц. р. важливу конференцію в справі поліпшення навчання в українських рідних школах Канади. Між учасниками конференції було 22 учителів наймолодшої генерації, а в характері гостей в конференції взяли участь між іншими о. д-р В. Кушнір — президент СКВУ, д-р П. А. Кондра — президент КУК, о. Т. Міненко — голова КВОР і представник СКВОР та д-р П. Маценко — голова Ради Української Культури при КУК. Уряди були репрезентовані такими представниками: С. Яворський — міністерство багатокультурности в Оттаві, Я. Семчишин — департамент культурних справ Манітоби, Ксеня Турко — департамент шкільництва Альберти, і Е. Юзвишин — інспектор української мови при Департаменті шкільництва Манітоби.

Конференцію відкрив і привітав учасників д-р П. А. Кондра, а екзекутивний директор КУК д-р С. Яр. Кальба поінформував про організацію та фінансову структуру конференції, на частинне покриття коштів якої одержано фінансову допомогу від Федерального уряду в Оттаві після 2-літних старань і підготовки Централі КУК. Д-р В. Білаш — голова КЦУШР, представив структуру і з'ясував завдання Крайового Центру Українських Шкільних Рад, централі українського рідного шкільництва при КУК. Обов'язки предсідників поодиноких сесій сповняли члени Президії КЦШУР, а саме: д-р В. Білаш, П. Ольховецький, Іванна Зельська і Наталія Когуська, всі з Вінніпегу.

В доповідях і панелях обговорено і продискутовано такі питання: „Наш виховний ідеал" — Е. Дзвоник (Кенора, Онт.), „Прозірки, звукозаписи і коментарі" —

(Закінчення на стор. 3-ій)

На „Вовчій Тропі" відбулося Пластове Свято Юрія

Іст Четгем, Н. Й. — Тут на Пластовій оселі „Вовча Тропа" 25, 26 і 27 травня ц. р. відбулося традиційне щорічне Пластове Свято Юрія, в якому взяло участь коло 530 юнаків і юначок. Разом із проводом Свята, адміністрацією та гостями на Пластовій оселі було понад 700 осіб — інформує пресова служба того Свята.

Свято переводили курені „Лісові Чорти" та „Ті, що гребля рвуть". Загін „Червона Калина" перевів спортові змагання. Провід Свята Юрія очолювали: пл. сен. Михайло Мочула — комендант; пл. сен. Борис Кекіш — обозний; пл. сен. Галина Гірняк — комендантка дівочого табору; ст. пл. Ігор Микита — комендант хлоп'ячого табору.

У цьогорічному Святі Юрія брали участь Пластові Станиці: із Ню Йорк стейту — Амстердам-Когоес, Йонкерс, Гемстед, Кергонксон, Ню Йорк, Сиракюз-Ютика; із Ню Джерзі — Джерзі Сити, Елізабет, Нюарк, Ню Бронсвік, Пассейк, Трентон; із Коннектикат — Бриджпорт, Гартфорд, Ню Гейвен; Бостон, Месачусетс; Вашингтон, Д. К.

У суботу, 25-го травня, відбулися теренові гри, присвячені практичному пластуванню, та одна із двох ватр. Суботня ватра проходила під кличем „Пласт в минулому". У неділю пластуни і гості обох віровизнань вислухали Богослуження, відправлені пл. сен. о. Богданом Симком і о. Іваном Кулишем. Більшу частину дня зайняли спортові змагання, в яких брали участь майже всі юначки та юнаки. Увечері відбулася весела ватра, темою якої було — „Пласт в майбутньому".

В останньому дні Свята проходили фінали спортових змагань і дефіляда юнацьких куренів. Під час закриття переможці пластових і спортових змагань одержали чаші, та грамоти. В загальному точкуванні перші три місця здобули:

Юначки — 1) 38-ий курінь ім. Марусі Тарасенко з

(Закінчення на стор. 3-ій)

Відбувся Окружний Злет Юнацтва СУМА в Елленвіл

Елленвіл, Н. Й. (Я. А. Д.). — Під кличем „Справедливість і волю Україні" 24-25-го травня цього року відбувся тут, на оселі СУМА 15-ий Окружний Злет Юнацтва СУМА. З'їхалися з усіх Осередків юначки і юнаки щоб з кращими успіхами приготовитись до відзначення цьогорічних річниць: 25-річчя СУМА, 30-річчя УГВР, 50-річчя М. Михновського. В злеті взяло участь 756 юнаків та юначок, а також біля 3.000 дорослих. Комендантом Злету був Петро Когут, писарем Марія Варна. Відкриття Злету відбулося в суботу о год. 12-ій вполудне. Ввечорі того дня відбулася програма, в якій брали участь найкращі юнаки й юначки з усіх Осередків. Після концерту відбулася в новій залі забава. Заля була переповнена.

В неділю день розпочався збіркою Юнацтва і Службою Божою, яку відправив о. д-р Гавліч з Ню Йорку о год. 10-ій ранку.

Напротязі цих двох днів майже всі юнаки і юначки взяли участь в призначених конкурсах: знання, мистецького слова та різного роду спортових змаганнях.

До Комісії Конкурсу знання входили: голова виховниця з Йонкерсу пані Марія Кицюк, проф. П. Адріяно-Данчук з Ню Йорку, Галя Климчук, головна виховниця з Асторії, пані Богдана Сидор - Чарторийська, член гол. Управи СУМА Тиміш Мельник з Гартфорду та Люба Генсьор з Ірвінгтону. До журі Конкурсу мистецького слова входили: проф. П. Адріяно - Данчук, проф. Т. Богатюк, пані Наталка Невмирицька, голова Осередку з Пассейку Теодор Олещук, Галя Климчук.

Комісія Конкурсу знання, слова й спорту в результаті признали багатьом учасникам, за їх успіхи, — золоті, срібні й бронзові нагороди, вітали й закликали до дальших успіхів і праці.

Від Головної Управи промовляли: голова мгр Є. Гаховський та головний булавний і заступник голови мгр І. Кобаса.

Першуном Злету стала юначка Ірина Квасній з Ню Йорку. З Осередків — першуном є Осередок ім. Г. Чупринки в Ню Йорку.

Чашу відібрав голова Осередку СУМА в Ню Йорку, Корнелій Василик. Після роздачі нагород, 15-ий Окружний Злет Юнацтва СУМА в Елленвіл закінчився відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна".

Сенатор Фулбрайт програв правибори

Литл Рак, Арканзо. — Губернатор Дейл Бамперс у вівторок, 28-го травня, виграв демократичні правибори на пост сенатора з Арканзо, перемагаючи великою більшістю голосів сенатора Джей В. Фулбрайта, який займав цей пост протягом останніх 30 років. Сподіваються, що коли закінчать підраховувати всі голоси, то губернатор Бамперс повинен одержати коло 63 відсотки голосів. Бамперс, один з найбільш популярних губернаторів, напевно також виграє вибори в листопаді ц.р., бо Джон Г. Джовис, кандидат Республіканської партії, не має великих виглядів здобути перемогу в цьому традиційно демократичному стейті.

Як відомо, переможений сенатор Фулбрайт займав дуже важливий пост голови Сенатської комісії для закордонних справ. На тому пості він часто критикував закордонну політику уряду президента Ніксона та являється великим прихильником політики „відпруження". Гостро виступав і виступає проти „Радіо Вільна Европа" та „Радіо Свобода", вимагаючи їхньої ліквідації, бо вважає, що ці радіовисильні є „залишками холодної війни" та що вони перешкоджають „відпруженню". За 30 років служби в Сенаті він зумів здобути великий вплив на інших законодавців. Коментатори думають, що опозиція Фулбрайта до політики Уряду під час В'єтнамської війни, як також його ліберальне становище відносно різного роду зв'язків із Совєтським Союзом наставили демократичних виборців Арканзо проти нього. Програ Фулбрайта спричинена також тим, що він має 69 років, а Бамперс 48. Крім того, Бамперс є поміркованих політичних поглядів і віддзеркалює політичні настрої більшости мешканців Арканзо.

48-відсотків заявляються за усуненням президента Ніксона

Принстон, Н.Дж. — Опитування, переведене Інститутом Галлупа між 10-им і 13-им травня виявило, що 48 відсотків із запитаних вважають, що за свою поведінку президент Ніксон повинен бути усунений із посту, а 37 відсотків заявили, що Президент не поповнив „злочинів", за які заслуговував би на усунення. 15 відсотків із запитаних сказали, що не є певні щодо своєї опінії в цій справі. Місяць раніше, тобто ще перед передачею транскрипцій „відповідних частин" Вотергейтських магнетофонних записів, опитування цим самим Інститутом Галлупа виказало, що 46 відсотків із запитаних були за усуненням Президента з посту, а 42 відсотки — проти. Інститут Галлупа заявив, що все більша скількість американців вимагає усунення Ричарда Ніксона з посту президента ЗСА, бо коли цей інститут минулого червня вперше перевів опитування в цій справі, то тільки 19 відсотків із запитаних були переконані, що він провинився до такої міри, що повинен бути усунений.

Президент Ніксон наголошував потребу мілітарної сили

Маямі, Флорида. — У День Пам'яті, в понеділок, 27-го травня, президент Ніксон заявив, що для збереження світового миру треба, щоб ЗСА надалі залишилися сильні мілітарно, бо занепад мілітарної сили може заохотити „деякі країни" до агресії, а агресія доводить до війни. Америка не може ізолюватися від решти світу, заявив Президент через радіо, бо така ізоляція доведе до „знищення світу". У своїм виступі президент Ніксон хвалив тих законодавців, які голосували проти пропозицій зменшити число американських вояків в Европі, та які відкинули пропозицію зменшити оборонний бюджет на 733 більйони. Він твердив, що ЗСА можуть переговорювати із Совєтським Союзом в справі розброєння тільки з „позиції сили". Для ефективного ведення закордонної політики Америка мусить бути сильною мілітарно, сказав Президент, і закликав законодавців обох політичних партій підтримувати закордонну та мілітарну політику його Уряду.

Президент оптимістичний відносно економіки країни

Кей Біскейн. — Минулої суботи, 25-го травня, президент Ніксон заявив, що хоча в країні відчувається серйозну інфляцію та безробіття, то життьовий стандарт американців залишився на дуже високому рівні, а також твердив, що існують всі вигляди, що в економічній ділянці найбільш критичний час вже проминув. Промовляючи через радіо, Президент сказав, що теперішня інфляція, яка існує по цілому світі, спричинена головним чином зменшенням постачання харчових продуктів, а також недавнім ембарго на нафту, проголошеним арабськими державами. Але наслідки цього ембарга та енергетичної кризи вже проминають, твердив Президент. Хоча на початку року передбачалося серйозне сповільнення в американській економії, то виявилося, що індустріяльна продукція, особливо продукція автомобілів, починає зростати. Президент передбачає, що економічна ситуація буде ще краща в другій половині року, бо інфляція повинна сповільнитися. У своїй промові президент Ніксон критикував Конгрес за те, що не проголосував потрібних законів для боротьби з інфляцією.

Д-р Ярослав Кокорудз помер у Чикаго

Чикаго. — Тут в неділю, 26-го травня ц.р., помер несподівано відомий український лікар, громадянин і диригент сл.п. д-р Ярослав Кокорудз. Покійний приймав активну участь в русі за патріярхат Помісної Української Католицької Церкви, а своїм авторитетом спричинився до об'єднуючої дії цього руху в парохії св. о. Миколая в Чікаго. Перед двома тижнями обрано було д-ра Я. Кокорудза головою цього Комітету, який об'єднує 90 українських церковно - релігійних і суспільно - громадських організацій чикагівської метрополії. В катедрі св. о. Миколая виповняв функцію диригента хору „Славута", приймав активну участь в праці місцевої станиці Пласту та в іллінойському Відділі Українського Лікарського Товариства Північної Америки.

Покійний прожив тільки 53 роки, осиротивши дружину і троє дітей. Його несподівана смерть потрясла до глибини всією українською громадою Чікаго й околиці.

Жак Шіра назначений прем'єр-міністром Франції

Париж. — Безпосередньо після своєї інавгурації 27-го травня, новий французький президент В. Жіскар д'Естен назначив прем'єр-міністром Франції дотеперішнього міністра внутрішніх справ і провідного діяча Голістської партії Жака Шіра. Новий французький прем'єр-міністр належить до молодшого покоління французьких політичних діячів консервативного напрямку. Політичну кар'єру він почав робити вже за попереднього президента Жоржа Помпіду і вважався за великого прихильника його політики. Голісти під сучасну пору є найсильнішою політичною партією у французькому парляменті, маючи там 181 послів. Жак Шіра може розчислятися на підтримку голістських послів і на послів з партії Незалежних Республіканців, а також послів центристських груп. Як відомо, згідно з французькою конституцією позиція прем'єр-міністра у Франції є досить особливого характеру. Його начальник президент держави, який фактично унапрямлює всю внутрішню і зовнішню політику країни. Прем'єр-міністер є практично виконавцем президентської політики і програми, але формально відповідає за свою діяльність перед парляментом, де його уряд мусить мати вотум довір'я.

Іцак Рабін сформував новий ізраїльський уряд

Єрусалим. — У висліді довших заходів новопризначеному ізраїльському прем'єр-міністрові Іцаку Рабінові пощастило скласти коаліційний уряд, до якого на місце Національної релігійної партії увійшли представники Руху за громадянські права. Склад нового уряду буде поданий на затвердження парляменту під кінець цього тижня. До запроєктованого уряду увійшло декілька нових осіб, які зайняли ключеві позиції міністрів закордонних справ, оборони та фінансів. Міністром закордонних справ на місце загально відомого Аби Ебана назначений Іґаль Аллон, який одночасно виконуватиме обов'язки заступника прем'єр-міністра, а на місце міністра оборони Моше Даяна назначений Симон Перес. Міністром фінансів буде Яків Левінсон, але він матиме змогу почати урядування щойно після трьох місяців. У міжчасі функції міністра фінансів виконуватиме міністр справедливости Заім Задок. Загально переважає думка, що новий ізраїльський уряд затримає набагато еластичніше відношення до арабів і що це значно улекшить питання мирних переговорів між Ізраїлем і арабськими державами.

Коаліційний уряд Північної Ірляндії подався до димісії

Белфаст, Північна Ірляндія. — Екстремістські протестантські групи в Північній Ірляндії відзначають перемогу у зв'язку з резигнацією коаліційного уряду під проводом Бріяна Фаулкнера. Резигнація уряду, що складався з католиків і протестантів і проіснував п'ять місяців, наступила у висліді загального страйку, спричиненого протестантами, а який привів Північну Ірляндію до економічної кризи. З уваги на резигнацію коаліційного уряду, який мав допровадити до замирення у Північній Ірляндії, де від п'яти років ведеться кривава боротьба між протестантами і католиками, прийде, як інформують, до відновлення прямого британського урядування. Ірляндські протестанти домагаються нових виборів в надії, що вибори дадуть їм більшість.

Єкатеріна Фурцева виявила „дрібнобуржуазні" тенденції

Москва. — Як тільки появилися списки кандидатів до Верховної ради і Ради національностей СССР, загальне здивування викликав факт, що на цьому списку немає члена Політбюра ЦК КПСС з часів Хрущова і члена совєтського уряду та члена Верховної ради СССР упродовж останніх двадцяти років — Єкатеріни Фурцевої, чи не одинокої жінки в СССР в найновішому періоді, яка займала такі високі політичні і державні становища. Справа вияснилася недавно, коли стало відомим, що Єкатеріна Фурцева „прогрішилась" проти засад „комуністичної моралі", виявивши „дрібнобуржуазні, приватновласницькі" тенденції, будуючи собі недалеко Москви приватну дачу, вартість якої оцінено на 170 тисяч долярів. В додатку вона фактично використала свою позицію в уряді, щоб забезпечитися потрібними матеріялами по дуже низьких цінах. Як інформують з Москви, дача ця була формально зареєстрована на прізвище її дочки. У зв'язку з розкриттям такого надужиття своєю службовою позицією, партійні чинники притягнули її до відповідальности і першим кроком на цьому шляху була заборона її кандидувати до Верховної ради СССР. Крім того, вона мусить повернути до державної каси повну вартість будівельного матеріялу. Факт з Фурцевою додатково виявляє, що лідери совєтсько-російського комунізму не від того, щоб користуватися своїми позиціями для особистої наживи.

Відстає посівна кампанія в Україні

Київ. — Газета „Радянська Україна" з 24-го травня в своїй редакційній „Дбайливо доглянути посіви" широко пише про „четвертий, вирішальний рік п'ятирічки", закликаючи українських колгоспників до „самовідданої праці" у відповідь на „Звернення ЦК КПСС до совєтського народу". Як видно, однак, з цієї редакційної, „Звернення ЦК КПСС" не надто переконливе, бо — пише газета — „в окремих господарствах Чернігівської, Миколаївської, Сумської та ряду інших областей не забезпечено високої якости робіт на просапному полі, не організовано двозмінної роботи агрегатів, не створено належних побутових умов для механізаторів". Газета вимагає, щоб кожному такому факту нерозпорядливості, неуважности до людей, партійні, радянські, сільськогосподарські органи (давали) принципову оцінку, негайно виправляли становище".

Д-р Ярослав Р. Гординський, голова Медичного Відділу НАСА, доповідав на річних сходинах Відділів УЛТПА і ТУІ в Боффало

Боффало (О.Б.) — З ініціятиви і заходами Відділу Т-ва Українських Лікарів в Боффало під головством д-ра Михайла Сайкевича, відбулися тут 18-го травня цікаві сходини та зустріч з визначним молодим лікарем, 31-літнім д-ром Ярославом Р. Гординським. Приявні з Боффало і з Торонта та сусідних місцевостей в готелі Шератон-Брок в Нієгара Фаллс, Онт., мали небуденну нагоду не лише зустрітися, але вислухати наукових даних відносно праці і осягів Медичного Відділу „НАСА", в якому наш молодий українець-лікар є головою. Висилка трьох залог „Скайлебу", в якому знаходяться люди, і перебувають довший час в просторах всесвіту, де немає притягання землі, ні атмосферичного тиску, як також далека віддаль та подібне створюють для медицини нові проблеми, яких досі ще ніхто не розв'язував, і це успішно виконав згаданий Медичний Відділ. Відповідно приготований харч, заінстальовані інструменти-апарати та інші речі дали можливість астронавтам відбувати свої полети та здоровими повернутися назад. Осяги Медичного Відділу, за словами його голови, дають запоруку, що у будучині такі полети не натраплятимуть на перешкоди.

Д-р Ярослав Р. Гординський

Наукова доповідь, ілюстрована висвітлюванням прозірок, хоча подавала зовсім новий матеріял, викликала зацікавлення у приявних, доказом чого були різні запитання до прелегента, який кожному давав відповідь. Про д-ра Ярослава Р. Гординського влучно висловився знаний діяч Боффало зі „старої еміграції", Володимир Чопик, який сказав: „Досі українців знали лише з писанок, вишивок і танців, а тепер подивляють їх як фахівців в нових ділянок знання". Боффальська газета „Курієр - Експресс" з 30-го травня помістила інтерв'ю з д-ром Я. Гординським, зазначуючи, що він 5-літнім хлопцем приїхав до ЗСА з України.

На з'їзді бібліографів Канади відзначено 70-річчя українських друків у Канаді

Ванкувер (ОУПС). — В університеті Британської Колюмбії відбувся в днях 22-24 травня ц. р. перший всеканадський з'їзд у справах національної бібліографії Канади з участю коло 200 бібліографів в тому п'ятьох українців: д-ри М. Гуцуляк й Ф. Богдана з Ванкуверу, Ст. Руцака з Оттави, Ів. Буртняка з Ст. Катарінс та д-ра Яр Рудницького з Вінніпегу. На запрошення організаційного Комітету з'їзду цей останній виголосив доповідь на першій пленарній сесії про „Національну бібліографію інших етнічних груп у Канаді". Визнаючи велику ролю офіційної бібліографії „Канадіяни", що її видає Національна Бібліотека в Оттаві, він ствердив, що ця публікація тільки частково вичерпує продукцію інших етнічних груп у Канаді й тому він започаткував у 1951 р. дві серії: „Украініка" й „Славіка Канадіяна", що з незалежних від нього причин припинили свою появу в 1973 р., хоч і надалі існує потреба документувати видання в українській й інших меншинних мовах Канади. Проф. Рудницький згадав факт, що в 1974 р. українці Канади святкують 70-річчя першої книжки в цій країні і двомовного „Християнського Катехизму", що вийшов друком у Вінніпезі в 1904 р. Він передав фотостат першої сторінки цієї книжки пані Дж. Гісбрехт для Національної Бібліотеки в Оттаві, де цього рідкісного друку немає.

В загальному ванкуверський з'їзд бібліографів Канади, на який прибули теж делегати з Америки й Австралії, пройшов з повним успіхом і виявив потребу дальших з'їздів у майбутньому.

Український Інформаційний Центр інформує представництва при ООН

Мюнхен. Пресове Бюро АБН інформує, що Український Інформаційний Центр в ЗСА передав 30-ом Місіям при ООН документацію Сьомої Конференції Світової Протикомуністичної Ліги (ВАКЛ), що відбулася в квітні 1974 р. і яка зокрема поставила в осередку своєї уваги визвольну боротьбу українського та інших народів за їхню державну незалежність проти російського терору, а також висвітлила жахливий стан українських і релігійних в'язнів в російських концтаборах і тюрмах. Передано: офіційний кінцевий комунікат від імені 65 націй та 19 міжнародних організацій і три важні резолюції. Документацію отримали такі місії: Аргентина, Австралія, Бразилія, Чіле, Китай, Данія, Єгипет, Етіопія, Франція, Західня Німеччина, Греція, Гватемала, Іран, Ізраїль, Італія, Японія, Лібія, Мехіко, Нікарагва, Норвегія, Філіпіни, Португалія, Саудi Арабія, Південна Африка, Еспанія, Судан, Таїлянд, Туреччина, Об'єднане Королівство та ЗСА.

Кілька днів пізніше Український Інформаційний Центр передав тим самим 30-ом місіям меморіял Европейської Ради Волі, в якому боронить боротьбу української нації за її державні і людські права, з'ясовується історію російських загарбань, зростаючу загрозу для цілого вільного світу з боку російських імперіялістів та протиставлення політиці т. зв. рівноваги сил і співпраці волелюбних націй з Москвою, як теж вимагається поставити на розгляд ООН справу російського колоніялізму, розв'язання концтаборів, звільнення політичних і релігійних в'язнів та висвітлюється небезпеки Гельсінської, Женевської і Віденської Конференцій.

Меморіял підписали: Іван Маттео Льомбардо (предсідник) і Дон Мартін (голова Британської Ліги за Волю Европи).

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second-Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Українська заморська твердиня

Це вже так водиться, що після таких великих зібрань, як ними є кожночасні конвенції Українського Народного Союзу із вибором його проводу на дальших чотири роки, першим запитом є: хто виграв?

Після останньої 28-ої Конвенції, яка відбулася минулого тижня у Філядельфії, на цей запит можна в найглибшому переконанні відповісти: виграв Український Народний Союз! Це відноситься однаково, як до новообраного проводу, так і до рішень і ухвал та самої концепції.

Конвенції такої великої і заможної та впливової установи, як нею є Український Народний Союз, цілком природно викликають максимальне зацікавлення дослівно „всіх і вся", не тільки десяток тисяч членства цієї організації, але і всієї нашої громади, як і наших однаково приятелів, так і ворогів. І вже на деякий час перед конвенцією ведуться всілякі акції і кампанії, говориться про „перебрання" УНСоюзу одним чи другим угрупуванням, про зміни в проводі і подібне.

Остання Конвенція своїм перебігом, своїми рішеннями і своїм вислідом наявно доказала, що Український Народний Союз не тільки називають українською заморською твердинею, але що він таки справді нею є. Ця його непорушність твердині проявлялася у замітному консерватизмі його основних настанов з одного боку, як і в сміливості та практичних заходах іти з духом часу в його структурі, активностях і починах. Ця його непорушність чи не найбільше була видна в настанові делегатів. Очевидно, що під час Конвенції та нарад схрещувались всілякі впливи, було багато намагань творити „бльоки" тощо, але під час нарад кожний міг переконатись в двох засадничих і рішальних в таких випадках істинах: в дебатах домінували і перемагали — можна б сказати — виключно союзові і загальногромадські аргументи, а в голосуваннях і виборах більшість делегатів керувалися своїм власним розумом і своїм власним сумлінням. Практика і життя вже бо доказали, що з якого середовища союзові діячі не походили б, вони раніше чи пізніше стають у першу чергу власне союзовцями, справжніми „союзовими патріотами". І вцьому чи не найбільша сила, стабільність та гарантії великого майбутнього не тільки цієї нашої справжньої української заморської твердині, але й нашої громади та її розвитку в постійному духово - культурному єднанні із своєю безталанною батьківщиною — Україною.

„Комітетотворення"

Трагічна ситуація на українських землях, плянове і систематичне винищування провідного активу, русифікація, вимішування населення — все це не тільки викликає оправдану тривогу, а й заставляє до такої чи іншої оборонної акції з боку українських поселень в країнах західнього світу. Особливо активно зареаґувало і продовжує реаґувати наше громадянство на вістки про безпідставні арештування українських патріотів, засуди на довголітнє ув'язнення у концтаборах, на заслання, приміщування у закладах для психічно хворих тощо.

Того роду реакція необхідна, на часі і тому заслуговує на повну підтримку. Все таки, на цьому відтинку в нас не все гаразд. Більше того, виявляються тенденції, які порізному можна інтерпретувати, а які на довшу мету безумовно матимуть неґативні наслідки, бо деморалізуватимуть наше суспільство. Маємо тут на увазі своєрідне намагання „політичного капіталізування" різними чинниками фактів і подій з України. У висліді такого намагання ми маємо в останніх місяцях до діла з тенденцією творити щораз то нові „комітети оборони в'язнів" в Україні чи в СССР, чи „комітети оборони прав людини в Україні". Разом з цим „комітетотворенням", що може набрати форм якоїсь епідемії, з'являються заклики за „фондами на оборонну акцію", яку проголошує кожний новоутворений комітет зараз по своєму заіснуванню. Очевидно, кожен з цих комітетів виставляє, як свою мету, „зрушування" публічної опінії, обов'язкову публікацію перекладів писань арештованих діячів, акцію на форумі ОН та перед урядами країн. Практичним вислідом того є тільки чергова збірка фондів і поява одного-двох додаткових перекладів, що вже часто були перекладені і видані іншими комітетами, і врешті висилка кількох додаткових меморандумів до ОН та американського і канадського урядів.

Здається, що врешті пора покінчити з того роду тенденцією до „комітетотворення" і безконечних апелів до складання пожертв на „фонди оборони" від імени тих комітетів, а пора навести в цю справу якийсь порядок.

Чейже маємо центральні громадські крайові установи, маємо громадську загальноукраїнську надбудову — Світовий Конгрес Вільних Українців, маємо в його системі специфічні комісії і комітети для того роду власне справ і ці чинники повинні того роду акцію вести і за ці справи відповідати. Інакше ми не зуміємо дати собі раду з розпорошенням сил і фондів, яке нічого не принесе назовні, а тільки нас буде компромітувати. Про деморалізацію всього суспільства вже не приходиться говорити.

В. Жіскар Д'Естен назначив склад нового французького уряду

Париж. — Вже на другий день після своєї інавгурації, 28 травня, президент В. Жіскар д'Естен подав до відома персональний склад свого нового кабінету, який працюватиме під керівництвом прем'єр - міністра Жака Шіра. Найхарактерестичніше для нового французького уряду є це, що він має аж чотирьох безпартійних фахівців: Одним з таких фахівців на державній дипломатичній службі є Жан Саваняржі, який досі був амбасадором у Західній Німеччині, а який тепер буде французьким міністром закордонних справ. Міністром фінансів назначений Жан-П'єр Фуркад, з яким В. Ж. д'Естен близько співпрацював, коли ще був сам міністром фінансів, міністром освіти — Рене Габі і міністром здоров'я — Сімон Вей. Жан Суфле назначений міністром оборони. В новому уряді є заступлені Голістська партія (5 міністрів, включно з прем'єром), Незалежні республіканці (3 міністри), Реформістсько-центрова партія (4 міністри).

П. Ф.

КІНЕЦЬ ҐОЛЛІЗМУ

Мюнхен. — 19-го травня громадяни Франції вибрали нового Президента республіки. Ще ніколи в новій історії Франції не було такої великої участи громадян у виборах. Ще ніколи в історії французької республіки не було тяжче вгадати, котрий кандидат, чи котра партія здобуде у виборах більшість. Дійсно, числа голосів, відданих за Президента Франції були майже однакові: Жіскар д'Естень одержав коло 200 тисяч голосів більше за протикандидата Міттерана.

Щоб зрозуміти цю ситуацію, треба вглянути в події, що сталися у Франції від 1958 р., бо від того часу запанувала у цій країні партія ґенерала де Ґолля. Прихід де Ґолля до влади у Франції трохи нагадує державний переворот, який учинив Пілсудський у Польщі 12-го травня 1926 року. Де Ґолль і Пілсудський були розчаровані боротьбою політичних партій у парляментах своїх країн, що приводила часто до зміни урядів. Обидва прямували дати своїм державам нову конституцію, яка могла б забезпечити стабільний уряд. Пілсудський зумів протягом 10 років бути „рішальним чинником" у Польщі, бо створив у соймі більшість, що звалася „Бльок співпраці з урядом". Ця „партія безпартійних" голосувала за всі директиви, які давав Пілсудський своєму урядові, де були міністрами полковники, вірні Пілсудському. Нарешті „полковницький уряд" і послушний сойм прийняв конституцію, в якій сказано, що уряд Польщі „відповідає перед Богом та історією". Кожний зрозуміє, що таким чином „уряд полковників" був зовсім безвідповідальним, бо — „до Бога високо, а історія (майбутність держави) — далеко", і ніхто не може вгадати Божої волі і ходу історії.

Де Ґолль прийшов до влади у Франції 1958 р. в неменше драматичних обставинах, ніж Пілсудський у Польщі р. 1926. Р. 1955 Франція втратила свою колонію в Азії, — Індокитай. Араби в Північній Африці домагалися незалежности від Франції. Найбільша з цих країн — Альжир, — багата на нафту, вела повстанську боротьбу проти французького війська. Командири французької армії в Альжирі боялися, що паризький уряд на чолі з християнським демократом Флімліном визнає самостійність Альжиру. Цього боялися теж білі колоністи в Альжирі, що мали в руках землі, промисловість і комерцію цієї країни. Генерали задумували переворот у Парижі, хотіли створити диктаторський уряд, котрий забезпечив би панування французів в Альжирі. Командири війська надіялись, що цьому допоможе де Ґолль, якщо прийде до влади у Франції. З другого боку, демократичні партії, що разом з соціялістами мали більшість у парляменті, сподівалися, що де Ґолль у війні проти Німеччини 1939-1944 рр., не допустить до громадянської війни у Франції і до військової диктатури.

Де Ґолль обіцював на всі боки, і парлямент погодився на створення уряду під проводом де Ґолля. 1959 р. ухвалено нову конституцію, як конституцію „П'ятої республіки", за порядком від „першої республіки", що була проголошена 1793 року. Ця конституція дає широкі права президентові в справах міжнародної політики та війська і робить його незалежним від парляменту на 7 років каденції. Президента вибирають громадяни безпосередньо: раніше вибирав парлямент. Свою незалежність від парляменту де Ґолль показував тим, що влаштовував плебісцити: громадяни мали голосуванням дати відповідь на питання „так" або „ні", і тоді це рішення мало обов'язкову силу.

Де Ґолль побачив, що війна за Альжир руйнує Францію, і рішив вступити в переговори з повстанським урядом, про визнання незалежности Альжиру. 1962 р. плебісцит у Франції погодився на самостійність Альжиру. Деякі ґенерали вважали згоду де Ґолля на відмову від Альжиру за „національну зраду". Навіть християнський демократ Бідо, колишній прем'єр Франції виступив проти де Ґолля. В Альжирі збунтувалися проти уряду де Ґолля чотири ґенерали. Їх засуджено в Парижі на смерть, однак де Ґолль замінив їм вирок досмертною в'язницею. Тайна організація — ОАС намагалася убити де Ґолля, і і він появлявся поміж люди в оточенні атлетичних поліціянтів у цивільному одязі, готових на місці зліквідувати всяку спробу замаху на життя Президента (т. зв. ґорилли).

Де Ґолль зумів використати болючу душевну рану у французькому суспільстві: спомин про поразку у війні з Німеччиною 1940 р. і факт, що Франція після Другої світової війни перестала бути великодержавою, де Ґолль у промовах згадував часто про „велич Франції", про її „історичну місію" і про незалежну політику. В господарській організації 6-ох держав Західньої Европи, що має назву „Спільний Ринок" Де Ґолль визначив для Франції провідну ролю, хоча економічно Франція стоїть позаду від Західньої Німеччини. В романтичному захопленні Де Ґолль говорив про об'єднану Европу „від Атлантику до Уралу", хоча ясно кожному, що в такій „Европі" рішальне слово мала б Москва.

Де Ґолль не міг забути американцям та анґлійцям, що трактували його за Другої світової війни як особу без ґрунту і визнавали уряд маршала Петена у Віші, у Франції. Щоб показати неза-

(Закінчення на стор. 4-ій)

В. Гут Кульчицький

ФІНЛЯНДИЗАЦІЯ ЧИ В'ЄТНАМІЗАЦІЯ

Жива мова — це дуже цікавий організм; у ній постійна творчість. Візьмім в українській мові слова із суфіксом — ація. Уже давненько ввійшло в ужиток поняття „русифікація", якого суттєве значення було і є — загарбати. У двадцятих роках дуже голосним було поняття „українізація", створене на тих самих граматичних засадах, що й „русифікація", але в нього суттєве значення зовсім протилежне — відібрати. Зовсім недавно ввійшло в ужиток поняття „фінляндизація", якого значення неподібне ні до одного з попередніх. Описує воно відношення між малим сусідом (Фінлядія) і великим сусідом (Москва), яке, образно кажучи, є відношенням пса на припоні: можна бігати, але тільки на довжину ланцюга.

Наймолодше поняття у цій категорії „в'єтнамізація" займе, здається, спеціяльне місце серед своїх колеґ, бо так виглядає, що буде, як старовинний Янус, — дволичне. Обличчя його вже загально відоме — представляє передостанній акт в'єтнамської драми (останній якраз тепер відбувається) — відхід з „гонором" з в'єтнамського театру американських військ. Нове ж (друге) обличчя мало б представляти перший акт — партизанські дії „визвольного фронту", інтенсивна допомога Москви тому „фронтові", „санктуарії" для визвольно-фронтівських бійців, активне зааңґажування ЗСА по противній стороні — і мало б мати інтернаціональне застосування, подібно як „фінляндизація" (напр., фінляндизація Европи). На таку то можливість вказує лист, висланий з СССР до відомого колюмніста Солцберґера і обговорений ним у його постійній колюмні у недільному виданні „Ню Йорк Таймсу" 21 квітня ц. р.

Таємничий автор

Листа того написав совєтський урядовець, який є в опозиції до теперішнього режиму, але не з опозицій Солженіцина, але з опозицій, як він сам пише, „вільнодумаючих людей, які стоять за нашу систему, але бажають зробити її дійсно соціялістичною і совєтською". Він також не є „прихильником порядку речей, який існує в Західньому світі", він є „совєтсько - російський патріот".

Солцберґер, очевидно, знає автора листа, але згідно з його (автора) власним бажанням не виявляє його, а називає його Товариш Екс. Товариш Екс, однак, як виходить з тону статті, не походить з кіл совєтських приятелів і знайомих Солцберґера, але безсумнівно належить до совєтської еліти.

Вважаючи, що підпільна преса в СССР сьогодні фактично зліквідована (що для Солцберґера виглядає перебільшенням), Товариш Екс наполягає на тому, щоб західня преса відчинила сторінки, щоб вимінюватись думками зі совєтськими дисидентами. Яка ціль такої виміни, Товариш Екс не говорить, принаймні не згадує про це Солцберґер, та сам зміст листа насуває думку, що така виміна може була б і корисна.

Як було уже сказано, Товариш Екс хоче теперішню систему в СССР зробити дійсно соціялістичною і дійсно совєтською та, як виходить із листа, він дуже боїться, чи йому на те вистачить часу. А все через Европу. Він бо переконаний, що Европа стоїть напередодні великого замішання і Америка „сконфронтована з в'єтнамоподібною ситуацією в Европі може зареаґувати" нуклеарною атакою на Москву.

Припущення відносно майбутнього Европи основані на двох елементах: жалюгідному станові Заходу (економічні кризи, політичне безладдя) та трьох слабих звенах в европейському ланцюзі, якими є Італія, де внутрішні обставини уже нагадують Росію у 1917 р. перед жовтневою революцією, та Югославія і Еспанія, де стовпи стабільности — Тіто і Франко є вже у досить похилому віці. Розмови про САЛТ для Товариша Екс — це тільки димова заслона, за якою обидві сторони прикривають свої приготування саме до тієї хвилини, коли в Европі витвориться в'єтнамоподібна ситуація.

Лист Товариша Екс невипадковий, бо й на Заході роздумування над долею Европи останньо дуже сконцентрувалися і передбачування вагаються між збереженням статус кво, фінляндизацією і клясичною інвазією із скорим завоюванням (на протязі кількох днів). Товариш Екс додає тільки ще одну можливість — в'єтнамізацію Европи. Хоча така можливість покищо звучить досить незвично для нашого вуха, все ж треба пам'ятати, що в'єтнамоподібна ситуація в Европі вже існувала і тоді, коли про В'єтнам і чутки ще не було. У 1944 р., коли за допомогою анґлійців Греція звільнилась від німців, то там існував комуністичний Національний Визвольний фронт і його рам'я Гелленська Народна Визвольна Армія. Вони негайно почали війну з національним урядом Греції, підтримуваним анґлійцями. Допомога їм ішла з Москви, „санктуарії" мали в Албанії, Югославії і Болгарії, і щойно 1949 р. і то завдяки тому, що Тіто посварився зі Сталіним, ГНВА зліквідовано.

Останні події і в Португалії і в інших европейських країнах допомагають помалу з такою можливістю освоюватися. Редакційна у „Ню Йорк Таймсі" з 28 квітня ц. р. п. н. „Дрижання із Лізбони" твердила, що переворот у Потугалії буде мати, між іншими, також вплив і на Еспанію та Грецію. „Ґенерал Франко - писалося там — має вже 81 років і хворіє... деякі військовики є переконані, що Еспанію треба лібералізувати і що прем'єр Карльос Аріяс Наварро або його наступник мусить сильно поширити базу уряду, щоб уникнути хаосу по смерти ген. Франка". І трохи далі: — „Акція ґенерала Спінолі додасть також відваги офіцерам у Греції, які стурбовані зростаючими репресіями і небезпечним прямуванням країни під залізним п'ястуком ген. Дімітріоса Іоаннідеса". А покищо час іде й репортери інформують, що:

У Португалії „нагло зникла стара португальська диктатура, а на її місці виросла дивна спілка молодих військових старшин і старих комуністичних конспіраторів", та „молоді офіцери запевняють, що козирі у їхніх руках і допустима є тільки участь комуністів у португальській політиці, а ніколи контроля тієї політики".

У Франції „під час вибор-

(Продовження на стр. 4-ій.)

Леонід Полтава

МУЗЕЙ ГАЛІ І С. ДАЛІ

На одному з еспанських островів на Середземному морі живе й творить найвизначніший між живими образотворчий мистець-сюрреаліст Сальвадор Далі. Ще в 1930-их роках він належав до европейського гурту авангардистів-бунтівників, які трощили клясицизм і псевдоклясицизм, висміювали реалізм і, здавалося,взагалі ламали основи образотворчого мистецтва. Реалістичне мистецтво, твердили вони, стало застарілим і цілковито непотрібним, відколи Даґґер винайшов славетні „даґеротипи" — прапредка сучасної фотографії. Але й понад 30 рр. тому Сальвадор Далі передбачав, що творчі шукання не будуть вічними, бо шукання це ще не знахідка.

У „Ню Йорк Таймсі" з 18-го травня 1974 р. були надруковані голосні „5 стверджень і одно повідомлення Сальвадора Далі", у перекладі з французького оригіналу. Великий мистець, автор надзвичайної „Тайної Вечері" та постаті Христа, що зникає десь у хмарах і ін. видатних творів, стверджує кінцеву кризу абстрактного напрямку в малярстві й перехід авангардизму з центру в Парижі до Ню Йорку, де все ще продовжуються мистецькі шукання (впарі з ними й звичайна спекуляція бездар). С. Далі вважає, що абстрактні мистці не позбавлені великих талантів, щирости й романтики. Він згадує, що дехто з них відібрав собі навіть життя: Стаел, Ґоркі, найновіший — Ротко, який перерізав собі вени. Він стверджує, що і в Америці авангардизм такою дійшов до кризи. Мистець передбачає, що всі найновіші авангардні напрямки врешті-решт увіллються у новий і стабільний мистецький вияв чи школу — у велике клясичне реалістичне мистецтво. Він наголошує на силу впливу еспанського генія Веляскеза з його реалізмом славетної Севільської школи: „Без Веляскеза не було б французьких імпресіоналістів, без Хуана Ґрі й Пікассо не було б кубізму, без Міро і Далі не було б сюрреалізму".

Сальвадор Далі закінчує своє повідомлення особливо цікавим для українського читача пасажем: „На основі всіх цих міркувань я відкриваю в Еспанії Музей Галі і Далі, спільно з американськими гіперреалістами"...

Хоча ім'я „Галя" написане через „Г", себто з російської вимови, і хоча сама дружина Далі так себе називає й говорить російською мовою — вона вважає себе українкою, походить із Києва, і має, як дружина й жінка, велетенський вплив на творчий шлях великого мистця. Досить сказати, що, як розповідали еспанці, всі жіночі постаті, в тому й жіночі лиця Сальвадор Далі послідовно малює тільки з Галі. Придивіться до репродукцій його картин чи й до оригіналів (кілька є в Метрополітальному музеї в Ню Йорку і в Мистецькій ґалерії у Вашинґтоні), і легко завважите одне прегарне жіноче чорноброве обличчя, яке мандрує з полотна на полотно.

Кілька років тому український студент-стипендист із Філядельфії, син п-ва Квасницьких, побував у Далі в Еспанії, що далось не легко, бо будь-кого туди не допускають. Він бачив і пані Галю і великого мистця. Бодай коротко, але бачив і розмовляв; допустили його у віллу не лише тому, що він американський студент-відмінник, а й українець. У віллі С. Далі над казково синім морем — писав колись „Лайф" — його дружина обладнала окрему „Українську кімнату", з вишивками, рушниками та ін. атрибутами нашої народної культури. Там відпочиває мистець, а сама кімната, можливо, є виявом туги українки за тим, що популярно звемо Рідним Краєм.

Можливо у цих розповідях є елемент леґенди, але немає диму без вогню. Автор, перебуваючи минулого року в Еспанії, хотів ствердити факти й довідатися про все з першої руки, та на жаль на це не дозволила худенька економіка. Можливо це вдасться зробити комусь із заможніших українських мандрівників ще цього літа. Особливо цікаво підтвердити, чи релігійна тематика, яка так часто виступає в творах С. Далі, дійсна навіяна його розмовами з київською українкою, — якщо все це правда, то — найновішою Анною Ярославною XX сторіччя.

С. Гординський

20-ТА ВИСТАВКА ОМУА

Виставка, яку Об'єднання Мистців Українців в Америці показує тепер громадянству, це двадцята зряду збірна виставка Об'єднання. Дата цієї виставки і рік заснування ОМУА — 1952 — не конче збігаються, бо за 22 роки діяльности мистецької організації влаштовано тільки 20 збірних виставок, проте між ними відбулася велика кількість виставок індивідуальних. Коли б зсумувати всі виставки ОМУА в Ню Йорку і його відділу в Філядельфії, то загальна сума виставок за 22 роки не менша, як 200. Отож, ця двадцята виставка ОМУА відзначає цілу добу українського мистецтва поза межами України. Це дає сьогодні добру нагоду поглянути на пройдений шлях і зробити деякі спостереження і підсумки.

Перша виставка ОМУА відбулася 15-25 березня 1952 р. в приміщенні Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку. Виставковий комітет тієї виставки складався з таких мистців: Сергій Литвиненко (голова ОМУА), Яків Гніздовський, Святослав Гординський, Мирослав Радиш, Михайло Черешньовський і Петро Холодний. На виставці показано 116 творів 49 мистців. У відділі малярства і графіки виставляли Микола Анастазієвський, Петро Андрусів, Ярослав Баранський, Мирон Білинський, Богдан Божемський, Северин Борачок, Микола Бутович, Євген Вербицький, Яків Гніздовський, Святослав Гординський, Дем'ян Горняткевич, Михайло Гоцій, Любослав Гуцалюк, М. Демо, Ольга Дядинюк, Михайло Жеваго (†), Володимир Кивелюк, Михайло Кміт, Михайло Кравчук, Катерина Кричевська, Василь Григ. Кричевський, Василь Вас. Кричевський, Юрій Кульчицький, Володимир Ласовський, Зоя Лісовська, Галина Мазепа, Захар Макаренко, Антін Малюца, Петро Мегик, Михайло Мороз, Людмила Морозова, Михайло Неділко, Михайлина Ольшанська-Стефанович, Михайло Осінчук, Іван Паливода, Леонід Папара, Мирослав Радиш, Юрій Соловій, М. Тулик, Петро Холодний, Ірина Шухевич; у відділі скульптури: Л. Гуцалюк, Михайло Дзиндра, Григор Крук, Сергій Литвиненко, З. Макаренко, Богдан Мухин, Антін Павлось, Валентин Сім'янцев, Микола Станько і Михайло Черешньовський.

Як це відразу зауважить кмітливий читач, корінь тієї виставки творили мистці вже осілі в ЗСА, а водночас чимала кількість творів належала мистцям, що тоді жили у Франції, Англії, Німеччині, Арґентині, Венесуелі й Австралії. Не було тоді ще нікого тільки з Канади, мистці якої появилися на виставках ОМУА пізніше. Характерною рисою розсіяння українських мистців поза Рідними землями було те, що вони інстинктовно вибрали Ню Йорк як мистецький центр у діяспорі. Таким центром українського мистецтва залишився Ню Йорк і досі, не зважаючи на те, що активними були й інші осередки — Філядельфія, Чикаґо, Детройт, Торонто та ін. Ню Йорк серед них висунувся на перше місце не тільки тому, що в ньому знайшлися талановиті й активні мистці і мистецтвознавці (вони були і деінде), але передусім тому, що Ню Йорк відчув свій обов'язок бути всеохопним, притягати до себе всіх і справді репрезентувати українське мистецтво. Таку мету поклали перед собою творці ОМУА і, не зважаючи на різні труднощі, намагалися і намагаються її здійснювати й досі.

Із 49 мистців першої виставки померли М. Бутович, В. Кивелюк, В. Г. Кричевський, А. Малюца, М. Осінчук, М. Радиш, М. Тулик, С. Литвиненко, Б. Мухин і А. Павлось. Про декого немає вісток. Але в основі ядро Об'єднання від тієї першої виставки залишилося те саме і таким воно було впродовж усієї діяльности Об'єднання. Вагу і значення Об'єднання вповні розуміли і підтримували своєю активною участю у виставках представники найстаршої генерації наших мистців поза Україною — Олександер Архипенко і Олекса Грищенко, згодом почесні члени ОМУА. Їх блискуча участь у таких престижевих показах українського мистецтва, як виставка в музеї Детройтського університету 1960 р., чимало причинилася до інформації про українське мистецтво, а каталог тієї виставки з біографіями 78 мистців став авторитетним підручником великих міжнародних енциклопедій мистецтва.

За понад двадцять років своєї діяльности мистці, згуртовані в ОМУА, які спочатку 50-их рр. переважно працювали на прожиток у ділянках не зв'язаних з мистецтвом, зуміли перейти на позиції професійних мистців, включитися в загально-американський мистецький процес та великою мірою усамостійнитись. Між ними є малярі і скульптори, що живуть виключно зі своєї мистецької продукції, графіки-ілюстратори, спеціялісти сакрального і прикладного мистецтва, мистці-педагоги, мистецтвознавці й інші. Можна б без перебільшення сказати, що кожен мистець-спеціяліст ледве дає собі раду з великою кількістю мистецької праці, якої від нього ждуть і вимагають. І це процес зовсім природний — завданням кожного мистця кожної доби було передусім заспокоювання естетичних потреб свого суспільства. При всіх нарікканнях на наше суспільство, воно свої естетичні вимоги і смаки має, і завданням мистців завжди буде ті вимоги не тільки задовольняти, але ними й творчо керувати. Штука ця трудна не менше, ніж саме мистецтво, яке, все таки, призначене для людей.

Треба сказати, що за весь час свого існування ОМУА давало кожному мистцеві змогу висловлятися так, як він цього хотів і не фаворизувало ніяких особливих напрямків. Це не було виявом якоїсь безпринципности; вже в передмові до каталогу Першої виставки 1952 р. зазначено, що завданням організаторів виставки було показати всю різнородність українського мистецтва за межами України, і з цією метою виставка показувала твори кількох мистецьких генерацій і представників різних стилів, починаючи від традиційних аж до абстрактних. Цьому принципові на збірних виставках кожночасна управа ОМУА

(Закінчення на стор. 4-ій)

Янґставнський Університет організує студійну подорож на Україну, до Східньої Европи та СССР

Янґставн, Огайо. — Як і в попередніх роках, Янґставн Стейт університет цього року влаштовує Літній курс — подорож на Україну (12-днів), до Східньої Европи (12 днів), та до СССР (8-днів). Попереднього року університет спонзорував турне в Західню Европу та до Ізраїля. Цьогорічна подорож буде під наглядом українця-професора цього ж університету. Ескурсія буде тривати 35 днів від 4 липня до 8 серпня. В Україні студенти відвідають Київ, Харків, Запоріжжя, Одесу, Львів та інші міста. Крім відвідин України, студенти побувають в Москві, Ленінграді, Новгороді, Мінську, Варшаві, Празі, Будапешті та Відні. Кошт подорожі та курс, який акредитований на 9 годин (дипломні і післядипломні) виносить 1,522 дол. для мешканців Огайо та 1,693 дол. студентів або учасників з-поза Огайо. Університет вимагає, щоб учасники мали закінчену середню школу, або таку школу небавом кінчили.

Реченець зголошень на подорож 31-го травня: Study Tour — Histori Dept. Youngstown State Univ. — Youngstown Ohio 44503. Tel. 1-216-788-1870

На „Вовчій Тропі" відбулося...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Пассейку, Н. Дж., 2) 18-ий курінь ім. Олени Пчілки з Ню Йорку; 3) 44-ий курінь ім. Оксани Дженджори з Нюарку, Н. Дж.

Юнаки — 1) 3-ій курінь ім. гетьмана Івана Мазепи з Ню Йорку та 23-ій курінь ім. Степана Бандери з Нюарку, Н. Дж. і 3) 31-ий курінь ім. гетьмана Івана Виговського з Пассейку. Н. Дж.

Під час закриття також надано пластові відзначення та підвищено пластові ступні, а кільканадцятеро юначок і юнаків переведено до Уладу Старших Пластунів. Між іншим, на цьогорічному Святі Юрія член 3-го куреня Ростислав Декайло був іменований почесним ступнем „Гетьманського Скоба". В заступстві Начального Пластуна пл. сен. Юрія Старосольського це іменування перевів пл. сен. Роман Рогожа, голова Головної Пластової Булави.

З нагоди цьогорічного Свята Юрія вийшла 20-сторінкова „одноднівка", яка в більшості складається з дописів самого юнацтва.

ВІДБУЛАСЯ ВСЕКАНАДСЬКА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Вікторія Симчич (Вінніпеґ), панель: „Передшкілля" — доповідач Ірина Баєр (Торонто) і панелісти: сестра Юнія (Вінніпеґ) і пані П. Сембалюк (Едмонтон), панель: „Програми навчання" — доповідач Г. Мигаль (Тандер Бей), панелісти: Р. Брикович (Монтреаль), о. О. Стус (Едмонтон), Софія Василишин (Едмонтон) і Анна Вумбак (Едмонтон). Характеристику підручників і допоміжної літератури представили доповідачі: Іванна Качор (Вінніпеґ), Дарія Бродгед (Гамільтон), Таїса Ружицька (Гамільтон), М. М. Орищук (Вінніпеґ), Анна Баран (Саскатун), Тоня Горохович (Торонто), Ю. Веретельник (Торонто), Ю. Гавалєшка (Вінніпеґ) і д-р Б. Стебельський (Торонто). Про навчання релігії доповідав отець Б. Ганушевський з Ванкуверу і о. С. Кіцюк з Вінніпеґу.

Крім того, виголошено доповіді на такі теми: „Використання пісні, танку, театру та інших ділянок української культури в клясах рідних шкіл" — доповідач Маруся Костишин (Вінніпеґ), співдоповідачі: Марія Стефура (Судбури), Софія Климкович (Едмонтон) і Надя Рудик (Едмонтон), „Курси української мови для матерей і заінтересованих дорослих осіб" — доповідач Віра Костецька (Торонто) і співдоповідач Ольга Монастирська (Едмонтон), „Курси українознавства в англійській мові" — о. О. Кравченко (Вінніпеґ), „Вишкіл учителів" — доповідач І. Боднарчук (Торонто) і співдоповідач М. Іванчук (Вінніпеґ), а о. Т. Міненко з Гримзбі доповідав про „Видання учительськго журналу і шкільних підручників".

В рямках цієї конференції звітували про свою працю шкільні організатори КЦУШР при Централі КУК, а саме: І. Боднарчук (Торонто), Наталія Башук (Вінніпеґ) і Надя Рудик (Едмонтон), а Люба Гук з Вінніпеґу провела цікаву показову лекцію Дитячого садка при участи 28 дітей. В кінцевому слові, голова КЦУШР д-р В. Білаш висловив признання Централі КУК за підготовку і скликання конференції і подякував всім хто причинився до її успіху, підкресливши діловість нарад і атмосферу взаємного довір'я, в якій ця важлива конференція пройшла. Під час спільної вечері, господарем якої був президент Шевченківської фундації д-р І. Глинка, заслухано привітів, зложених від федерального міністра багатокультурности д-р д-р С. Гайдаша, від Департаменту культурних справ Манітоби, від Департаменту шкільництва Альберти і президента СКВУ о. д-ра В. Кушніра, який висловив признання проводам КЦУШР і КУК за підготовку і скликання цієї дуже важливої конфернції.

Конференція прийняла 25 рекомендацій, випрацьованих Рекомендаційною Комісією в складі: о. Т. Міненко голова і члени: д-р Б. Стебельський, Р. Брикович, п-і Т. Горохович, п-і А. Баран, п-і С. Василишин і Маруся Костишин.

В своїх рекомендаціях, Всеканадська Конференція Учителів Українських Рідних Шкіл між іншим:

— Закликала всі українські школи в Канаді координувати свою виховну працю через Шкільні Осередки при Відділах КУК через свої Шкільні Центри, об'єднані в КЦУШР при Централі КУК;

— Поручила притримуватись програм навчання виготовлених СКВОР-ом для нижчих кляс і опрацьованих КВОР-ом Канади для Курсів Українознавства;

— Поручила звернутись через СКВУ до проводів українських Церков з проханням устійнення програм і підручників для навчання релігії в українських рідних школах;

— Запропонувала всім українським школам Канади присвятити більше уваги для навчання української культури і поставити навчання того предмету на високому поземі;

— Доручила проводам КВОР і КЦУШР у співпраці із Централею КУК покликати Підручникову Комісію в складі 5 фахівців для одобрення шкільних підручників для вжитку українських рідних шкіл в Канаді;

— Поручила зорганізувати в Канаді видання журналу для українських вчителів, які працюють в державних і українських рідних школах;

— Рекомендувала відбувати в майбутньому періодичні всеканадські конференції учителів українських рідних шкіл при рівночасному використанні фінансових допомог від федерального і провінційних урядів для потреб українського шкільництва в Канаді.

КРИМСЬКІ ТАТАРИ В ЦЕНТРАЛЬНІЙ АЗІЇ

Москва. — У 31-му числі „Хроніки поточних подій", що поновно почала появлятися російською мовою, подано багато інформацій про кримських татар, висланих в 1944 р. з Криму до Узбекістану у зв'язку з закидом про співпрацю з гітлерівською Німеччиною. „Хроніка" подає, що до Узбекістану на 1-го липня 1944 р. насильно перевезено 151,424 татар. Крім того у „Хроніці" ширше говориться про акції з метою дозволити татарам на поворот на Крим, про процеси тощо.

ОРГАНІЗАЦІЇ ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ НЮАРКУ-ІРВІНҐТОНУ

— влаштовують —

в суботу, 1-го червня 1974 року
о год. 7-ій веч., в залі УНДому
(2-ий-пов.) 140 Prospect Ave., Irvington, N. J.

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ

ПРИСВЯЧЕНІ ВШАНУВАННЮ ГЕРОЇВ ТА ВІДЗНАЧЕННЮ РОКОВИН ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ 30 ЧЕРВНЯ 1941 РОКУ.

В другій частині сходин

Д-р Анатоль Бедрій

виголосить ДОПОВІДЬ на тему:

„Визріває світовий протиросійський фронт".
(Огляд Сьомої Конференції ВАКЛ)

Українське Громадянство запрошуємо до участи.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ, НЮ ЙОРК

П'ятниця, 31-го травня 1974 року

„СКИТАЛЬСЬКИЙ ВЕЧІР"
(З нагоди 25-річчя „Великого Їсходу")

Участь приймають: Ганна Шерей, Калина Чічка-Андрієнко, Микола Понеділок, Іван Керницький-Ікер, Степан Крижанівський.

ЕКО: „ГРИЦЬ ЗОЗУЛЯ ЇДЕ НА ЕМІҐРАЦІЮ" — у виконанні: Йосипа Гірняка і Олімпії Добровольської.
(З грамофонного запису УТА)

Початок — год. 7:30 вечора

Українська Православна Парафія СВ. ТРОЙЦІ
836 Lyons Avenue, Irvington, N.J.

запрошує Парафіян і Українське Громадянство на

ХРАМОВЕ СВЯТО

яке відбудеться

У ЗЕЛЕНОСВЯТОЧНУ НЕДІЛЮ,
дня 2-го червня 1974 року

СЛУЖБУ БОЖУ
(Початок о год. 10-ій)

— відправлять —

протопрес. о. А. СЕЛЕПИНА, голова Консисторії УП-Церкви; о. П. САГАЙДАЧНИЙ, настоятель парафії і о. протодияком В. ПОЛІЩУК.

Співатиме церковний Хор під керівництвом інж. Д. ОЛІЙНИКА

Після Богослуження відбудеться

СВЯТОЧНА ТРАПЕЗА
ІЗ МИСТЕЦЬКОЮ ПРОГРАМОЮ

В мистецькій програмі візьмуть участь: ВІРА ЯВОРСЬКА, НОНА БАЛАЦЕНКО, проф. РАФАЕЛЬ ВЕНКЕ, АНДРІЙ МІРЧУК та бандуристи ВОЛОДИМИР ВАСЬКІВ і МИХАЙЛО ГНАТИШИН.

Увага! НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!

ЗАХОДОМ НАШОГО

КООРДИНАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ

— відбудуться —

у Зелену Неділю, 2-го червня 1974 року
на Оселі УРСоюзу „Верховина"
в Ґлен Спей, Н. Й., біля Могили-Пам"ятника

ТРАДИЦІЙНІ
ЗЕЛЕНОСВЯТОЧНІ
ПОМИНКИ ПО БОРЦЯХ
ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

Після полудня

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

Замовлені автобуси від'їдуть від УНДому при 2-ій Авеню в Ню Йорку о 7-ій год. ранку. Квитки на автобуси в ціні по 6.00 дол. від особи можна придбати в крамницях АРКА, ЕКО і СУРМА.

ПРОХАЄМО КУПИТИ ЇХ ЯКНАЙШВИДШЕ.

Координаційний Комітет Комбатантських Організацій Великого Ню Йорку

УКРАЇНСЬКЕ
СПОРТОВЕ
ТОВАРИСТВО
„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"
НЮАРК, Н. Дж.

повідомляє усіх зацікавлених дівчат і хлопців у віці 10-18 років, та усі молодечі організації,

ЩО ЧЕРГОВА

СПОРТОВА ШКОЛА
„Чорноморської Січі"

відбудеться на протязі 3-ох тижнів,

в часі від 28 липня до 17 серпня ц. р.
на оселі УРС „Верховина"
в ҐЛЕН СПЕЙ, НЮ ЙОРК

- Вишкіл: копаний м'яч, відбиванка, теніс, плавання, гімнастика, легка-авлетика, кошиківка.
- Професійні інструктори і опікуни.
- Реченець зголошень до 30-го ЧЕРВНЯ 1974 року.
- Оплата за школу, включно з приміщенням та прохарчуванням $75.00 тижнево.

Спортова Школа „Чорноморської Січі" заслужила собі на визнання УСЦАК, Управа якого закликає українську організовану молодь до участі в спортовому вишколі.

По інформації писати:

UKRAINIAN SITCH SPORT SCHOOL
680 Sanford Avenue Newark, N.J. 07106

ЧИ ВАША ДИТИНА ХОДИТЬ ДО УКРАЇНСЬКОЇ СВІТЛИЧКИ? ЗВЕРНІТЬСЯ У ЦІЙ СПРАВІ ДО ВИХОВНОЇ РЕФЕРЕНТКИ ВІДДІЛУ СУА, ЩО Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ.

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 26-го травня 1974 р., ненадійно, відійшов від нас у Вічність, наш Найдорожчий
ЧОЛОВІК, БАТЬКО, СИН, БРАТ і ВУЙКО

бл. п.
Д-Р ЯРОСЛАВ Т. КОКОРУДЗ

проживши 54 роки.

ПАНАХИДИ відправлено 27-го і 28-го травня 1974 року.

ПОХОРОН відбувся в середу, 29-го травня 1974 р., після відправлення св. Літургії в катедрі св. о. Миколая, тіло Покійного перевезено на місце Вічного Спочинку на український цвинтар св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Горем прибиті:

дружина — ЮЛІЯ з дітьми: ХРИСТИНОЮ, НАТАЛКОЮ і МАРТУСЕЮ
мама — ЮСТИНА
брат — д-р ВОЛОДИМИР з дружиною МАЛАНІЄЮ і дочкою МАРТОЮ
сестри: ОЛЬГА ЛАДА із сином РОМАНОМ і донькою ЛІДІЄЮ
ІРИНА ІВАНОНЬКО з чоловіком ВАСИЛЕМ і сином ЗЕНОНОМ
двоюрідний брат — ТЕОДОР КОКОРУДЗ
тесті — МИХАЙЛО і ВАРКА ФОРОВИЧ

Замість квітів на могилу Покійного, просимо складати пожертви на „Церкву в Потребі", Пласт і Фонд Катедри Українознавства в Гарварді.

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів та Знайомих, що 28-го травня 1974 р. відійшов ненадійно у Вічність, наш Найдорожчий БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ, мистець-маляр і гімназійний професор

бл. п.
МИКОЛА АНАСТАЗІЄВСЬКИЙ

народжений 14-го серпня 1891 р. в Скалі над Збручем в Україні.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 31-го травня ц. р. о год. 7:30 вечора, в похоронному заведенні Капала при 230 13-ій Аве. в Мінеаполіс, Мінн.

ПОХОРОН в суботу, 1-го червня 1974 р. о год. 9-ій ранку з церкви св. Константина на цвинтар Gethsemane.

Горем прибиті:

син — ВОЛОДИМИР з дружиною ЮЛЕЮ
внуки — ВОЛОДИМИР і НАТАЛКА
брат — ТИТ в Україні
та близька і дальша Родина в Україні і в Америці

З Волі Всевишнього, несподівано відійшов від нас у Вічність, на 59-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п.
ЮРІЙ ЧИЖИК

народжений у Куликові, в Західній Україні.

ПАНАХИДИ в середу і четвер, 29-го і 30-го травня 1974 р. о год. 8-ій веч., в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в п'ятницю, 31-го травня 1974 р. о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра, а відтак Тлінні Останки будуть перевезені на цвинтар св. Ів. Хрестителя в Н. Арлінґтон, Н. Дж.

В безмежному жалю:

ДАРІЯ — дружина
РОМА — донька, з нареченим ТАМІ РУНІ
МАРІЯ ГАРАСИМІВ — теща
ЛЮБОМИРА і ЯРОСЛАВ ДАРМОГРАЙ — шваґри з дітьми: ХРИСТЕЮ, МАРТОЮ і АНДРІЄМ
Родина в Україні, Америці і Канаді

ОСЕРЕДОК ПРАЦІ УПСЕНЬЙОРІВ І ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ в ЧИКАҐО

ділиться сумною вісткою, що в неділю 26 травня 1974 р., несподівано відійшов від нас на Вічну Ватру

пл. сен. праці
Д-р ЯРОСЛАВ КОКОРУДЗ

народжений 22-го серпня 1918 року, член 8-го Куреня ім. Григора Орлика.

ПОХОРОН відбувся в середу, 29-го травня 1974 р. з катедри св. о. Миколая на цвинтар св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ

УПРАВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА

у великому смутку повідомляє Членство і Прихильників української вільної науки, що 20-го травня 1974 року, відійшов у Вічність на 78-му році життя

проф. д-р
МИХАЙЛО МІЩЕНКО

дійсний член НТШ, психіятр і неврофізіолог, професор університету в Харкові і Українського Вільного Університету в Мюнхені, автор численних наукових праць.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечаленій Дружині і Рідні Покійного, складаємо щирі слова співчуття у їх тяжкому горю.

Замість квітів на могилу

бл. п. Анни Потежної

Дружини довголітнього члена Управи УСТ „Чорноморська Січ" та Матері активних змагунів Віри й Мирона, на національне і спортове виховання нашої молоді при УСТ „Чорноморська Січ" зложили:

по 10.00 дол. — І. Я. Хамуляк, М. Стебельський, Я. Олійник (брат Покійної), А. Лапичак, О. Сиґіда;
по 5.00 дол. — О. Твардовський, д-р С. Янів, Р. Барчук, В. Басняк, І. Ориняк, Ю. Храневич;
по 3.00 дол. — мгр Я. Пицдус, д-р С. Перейма, А. Напора, Саламаха.

Разом .... 86.00 долярів

Рівночасно замовлено Службу Божу за Душу Покійної в Церкві св. Івана Хрестителя.

З глибоким смутком повідомляємо, що після тяжкої хвороби в Мінеаполісі, Мінн., на 78-му році життя відійшов у Вічність

бл. п.
МАЙОР МИХАЙЛО МІЩЕНКО

професор, доктор медицини, дійсний член УВАН, старшина Армії УНР, відомий український громадський діяч, член Союзу Українських Ветеранів, Т-ва Прихильників УНР в Мінеаполісі та почесний член ЦК і Секретаріяту Української Революційної Демократичної Партії.

ПОХОРОН відбувся 22-го травня 1974 р. в Мінеаполісі, Мінн.

Достойній Родині Покійного складаємо найщиріші співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

СУВА
Т-ВО ПРИХИЛЬНИКІВ УНР
ЦК і СЕКРЕТАРІЯТ УРДП

В ЧЕТВЕРТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Найдорожчого і Незабутнього МУЖА

бл. п.
ЕВГЕНА РАДЬО

І В ОДИНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
моїх Найдорожчих і Невіджалуваних ДОНЕЧОК

бл. п.
ХРИСТИНИ І ВІРИ РАДЬО

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в четвер, 30-го травня 1974 р. о год. 8-ій рано
і в суботу, 15-го червня 1974 р. о год. 8-ій рано
в церкві св. Михаїла в Гартфорді, Конн.

В цей невимовно болючий час, прошу всіх Приятелів і Знайомих згадати їх в своїх святих молитвах.

СОФІЯ РАДЬО

КІНЕЦЬ ГОЛЛІЗМУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

лежність Франції від збройних сил Америки, де Голль вивів французьке військо з оборонного союзу НАТО і чужі контингенти НАТО мусіли покинути Францію. Де Голль звелів своїм спеціялістам виробляти атомові бомби, хоча технічно і фінансово Франція не може догнати таких атомових гігантів, як Америка та Росія.

У погоні за мрією „величности Франції" Де Голль занедбав соціяльні потреби народних мас Франції. Страшенно поруйнована війною Західня Німеччина відбудувала своє народне господарство і громадяни цієї країни живуть краще від мас людности Франції. Цим пояснюється, що в масах французького робітництва є глибоке невдоволення своїм положенням, і це використовує у своїй пропаганді комуністична партія, після італійської партії найбільша в Европі. В травні 1968 р. дійшло вправді до кривавих сутичок у Парижі, і сам Де Голль полетів у Німеччину до вірних французьких дивізій. Ситуацію урятував тоді своєю розсудною рішучістю і обітницями масам прем'єр Помпіду. Після цього „шоку" де Голль почав більше займатися господарськими справами і висунув наперед клич — участи робітників в керуванні підприємствами. Він предклав громадянам плян децентралізації Франції. Господарство окремих областей не може нормально розвиватися, бо всі райони підпорядковано ще з часів Наполеона I префектам, яких призначає Париж. Коли цей плян не вдався, то де Голль зрікся президентського уряду. Вибраний на Президента Помпіду відійшов від деяких основ „Голлізму": він погодився на вступ Великобританії до Европейського Спільного Ринку і менше виявляв претенсій на провідну ролю Франції в політиці Західньої Европи. Після смерти Помпіду Франція вибрала нового Президента.

Як невисоко стоїть „курс Голізму" у французькому суспільстві, видно з того, що кандидат партії де Голля — бувший прем'єр Шабан Дельмасс здобув тільки 17% голосів на перших президентських виборах, а кандидат лівиці Міттеран — більше 43%. 19-го квітня на повторних виборах не було абсолютно непроходимих фронтів. Знавці запевняють, що було немало соціялістів, які голосували за кандидата партії незалежних республіканців Жіскара д'Естена, бо не хотіли перемоги Міттерана — союзника комуністів. З другого боку, було чимало „вірних голлістів", котрі віддали свої голоси за Міттерана, з пересердя на Жіскара, котрий виставив свою кандидатуру проти голліста Шабана і таким чином зробив кінець „ері де Голля".

Новий Президент — визначний економіст і талановитий адміністратор — має перед собою велике і трудне завдання: розвивати народне господарство Франції і допомагати ліквідації соціяльної несправедливости, яка розділила націю на два табори: заможних і незабезпечених. Доведеться йому завести справедливу податкову систему (адже ж колишній прем'єр Шабан не платив податків), скоротити витрати на продукцію атомових бомб, які не можуть оборонити Франції. Доведеться сприяти дальшому розвиткові Европейського Спільного Ринку, бо то місце збуту для продуктів сільського господарства Франції. Міністри - голлісти часто на нарадах Спільного Ринку пробували диктувати свою волю партнерам.

Тому що в парляменті Франції найбільшу фракцію мають голлісти, новий Президент буде мати перешкоди для своїх плянів. Тому може доведеться улаштувати нові вибори, або — давати пропозиції на рішення способом плебісциту. Коли новому Президентові не вдасться загоїти соціяльних болячок, то це дало б нагоду його противникам поширити свою пропаганду й організацію для рішучого натиску на устрій „П'ятої республіки".

ВИВЧАЮТЬ... „РАДЯНСЬКИЙ НАРОД"

Фрунзе. — Газета „Радянська Україна" з 22 травня інформує про те, що у столиці Киргизії „почала роботу всесоюзна наукова конференція, присвячена темі „Радянський нарід — нова історична спільність людей". В ній беруть участь визначні вчені в галузі суспільних наук, які прибули з Москви, усіх республік країни". Конференцію відкрив 21 травня перший секретар ЦК Компартії Киргизії Т. У. Усубаліев.

20-ТА ВИСТАВКА ОМУА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

була вірна, але водночас вона давала змогу мистцям складати свої власні ідеологічні гурти і влаштовувати свої покази в рамках Об'єднання.

Не можна казати, щоб ця мистецька діяльність не натрапляла час до часу на конфлікти. Бували мистці незадоволені тим, що Об'єднання не вело мистецької політики скерованої виключно на модерні пошуки, і відсувалися від нього. Інші вважали, що гуртування українських мистців за національним принципом це ознака ґетто і що слід радше розпливатися в оточенні, серед якого українським мистцям доводилося жити і творити. Ще інші вважали, що кожен мистець відповідає сам за свою творчість і тому будь-які форми об'єднання йому не потрібні. Всіх тих опонентів ніхто не стримував робити те, що їм було до вподоби. Сьогодні, з перспективи років, видно виразніше, де і в яких справах вони могли мати слушність, а де ні. Основним залишається те, що хтось мусів брати відповідальність за цілість українського мистецького життя в діяспорі. Таким було ОМУА, збір мистців різних ґенерацій і напрямків, які були свідомі своєї історичної відповідальности в обличчі мистецьких і позамистецьких процесів, яким піддане мистецтво України. Мистці діяспори уважно стежать за новими рухами у світовому мистецтві і відбивають їх не раз у своїй творчості, проте їх цікавлять ще більш проблеми мистецтва українського і спільність національних пластичних рис. Ось чому згуртування мистців діяспори за принципом національним було справою першої ваги.

На теперішній виставці уважний глядач спостереже, наскільки розвинулася і спрецизувалася творчість мистців, що виступили в Першій виставці ОМУА, а також скільки і якого калібру мистцями молодшої ґенерації поповнилися ряди українського мистецтва в діяспорі.

Палата Репрезентантів відкинула пропозицію зменшити збройні сили

Вашинґтон. — Палата Репрезентантів 22 травня, відкинула пропозицію конґресмена Томаса О'Ніла із Массачусетс, який пропонував зредукувати на 100,000 кількість американських вояків, які відбувають свою службу поза межами ЗСА. Конґресмен О'Ніл твердив, що 338,000 американських вояків в Европі та Азії вистачає, а 438,000 — доводить до непотрібних видатків. Але 240 конґресменів голосували проти цієї редукції, а тільки 163 були за нею. Того самого дня Палата Репрезентантів відмовилася збільшити фонди на допомогу для Південного В'єтнаму. Білий Дім і Пентаґон закликали Конґрес збільшити військову допомогу для Сайґону з теперішніх 1.126 більйона долярів до 1.6 більйона, тобто збільшення виносило б 474 мільйонів. Але Палата проголосувала залишити цю допомогу на попереднім рівні.

Палата Репрезентантів в середу, 22 травня, 387 голосами проти 37 проголосувала призначити 22.6 більйона долярів на продукцію нової зброї та на мілітарні досліди.

ФІНЛЯНДИЗАЦІЯ ЧИ В'ЄТНАМІЗАЦІЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

чої кампанії з однієї сторони залякувано, що комунізм уже гавкає під дверима, а з другої, — що боротьба робітників і цивільні заколоти неминуче слідкуватимуть за ще однією консервативною перемогою".

В Італії „тепер шириться страх, що італійська демократія може не пережити високої інфляції... На протязі кількох місяців кружляють чутки про приготування правими державного перевороту... Інша, більше правдоподібно можливість — це умова, в якій християнські демократи, домінуюча політична організація, візьмуть до уряду комуністів, італійську — другу по величині силу".

До цього сценарія меланхолійно - настроєву деталь із відтінками драматизму додає реакція тоді ще канцлера Західньої Німеччини, Віллі Брандта на останню шпигунську аферу. „Виглядаючи змучений і майже збентежений — подавав „Нюзвік" з 6-го травня ц. р. — Брандт сказав перед Бундестаґом, що він не може приховати своєї „глибоко - людської досади" з цього приводу, що Східня Німеччина, з якою він пробував так ретельно направити відносини, „заакцентувала свою ворожість" супроти нього — насадженням шпигуна у його бюрі".

Інтриґуюча аналогія

В'єтнамізація Товариша Екс, як уже вище згадано, вимагає інтенсивної участи Москви по стороні „визвольного фронту", отже від Москви залежить, чи Европа дійде до стадії в'єтнамізації. Москва ж, як виходить з листа, поглядає на Америку. І тому питання. „що зробила б Америка"? Поставлене воно ніби приватною особою, у приватному листі і до, хоч і добре відомого, все таки тільки журналіста, та у товаристві з подібним питанням, ставленим ще у 1969 р., воно помітно набирає на важливості.

Рік 1969, як відомо, був дуже критичним у китайсько - совєтських відносинах, бо вже на початку року на кордонах відбулися криваві сутички між китайськими і совєтськими військами. У тому ж році інтенсивно ширилися чутки про готування Москвою превентивної атаки на Китай. Джозеф Алсоп у статті „Думки з Китаю" („Ню Йорк Таймс", 11 березня 1973 р.) твердив, що ті чутки поширювали совєтські дипломати, їхньою ціллю було вибадати поставу Америки до такої атаки. За Алсопом през. Ніксон, тими ж дипломатичними дорогами, мав передати свою дуже неґативну поставу.

Згадує про це й Джон Баррон у книжці „КҐБ" (обговоренiй К. Крупським у „Свободі" з 4-го травня ц. р.). У нього Борис Давідов, офіцер КҐБ, з титулом другого секретаря совєтської амбасади у Вашинґтоні, в серпні 1969 р. запрошує на обід американського спеціяліста від совєтсько - китайських справ, який має змогу передавати вістки навіть Президентові. З'ясувавши серйозність ситуації на совєтсько - китайському кордоні, та згадавши про існування можливости превентивного удару Давідов ставить своєму гостеві конкретне питання: — „Яка була б постава уряду ЗСА, якщоб ми зробили такий удар?" Баррон твердить, що Ніксон, проаналізувавши ситуацію, зарядив не давати жадної відповіді ані в тому, ані в подібних випадках.

Та згадує Баррон і про другу ціль цих чуток — залякування Китаю і вимушення від нього нових переговорів. У цій цілі совєтський журналіст, знаний на Заході як Віктор Люїс, який, за твердженням Баррона, є на службі КҐБ, вислав був у вересні 1969 р. до лондонського „Ївнінґ Нюз" депешу, де сказано, що „Совєтський Союз плянував превентивний нуклеарний удар на Китай" („КҐБ", ст. 179).

А Товариш Екс у листі до Солцберґера пише: — „Я знаю, що Совєтський Союз зробив би, якщоб в Европі заіснували умови цивільної війни. Але ви можете припустити, що зробила б Америка?... Чого я боюся, як совєтсько - російський патріот це того, що, сконфронтована з в'єтнамоподібною ситуацією в Европі, Америка може зареаґувати; і боюся, що перші стріли могли б піти з американського боку. Чекаю з великим заінтересуванням на наші реакції". (Солцберґер, між іншим, дав вимінаючу відповідь).

Ми далекі від того, щоб бачити Товариша Екс у ролі Віктора Люїса, а тим більше у ролі Бориса Давідова, та ким би він не був, то його лист показує, що як у 1969 р. Китай, так тепер Европа є в центрі уваги кремлівських володарів. Взявши ж до уваги, як загальну ситуацію в Европі, так і настрої, віддзеркалені у різних вістках з европейського терену, ми схильні думати, що Кремль скоріше може виаранжувати в'єтнамізацію Европи, як фінляндизацію та й недоторкальність кордонів комуністичної сторони, чого Москва добилася у Женеві, — це одна з основних елементів в'єтнамізації. Питання тільки, яка тоді була б реакція Америки.

НОВА РОСІЙСЬКОМОВНА ГАЗЕТА В УКРАЇНІ

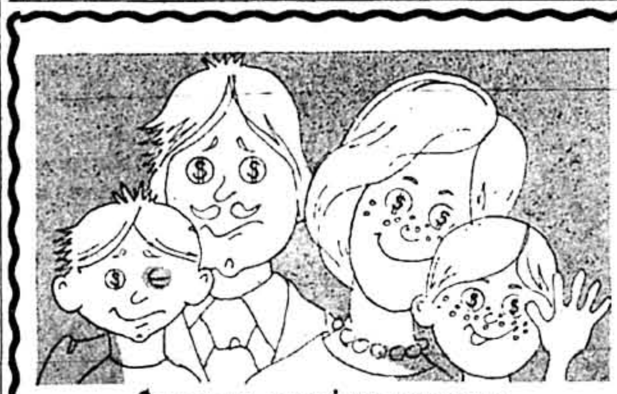
Запоріжжя. — Газета „Радянська Україна" з 22 травня подала таке повідомлення у „вістях для всіх":

„У кіосках і магазинах „Союздруку" Запоріжжя і великих міст области з'явилось нове періодичне видання „Запорожские новости" — реклямно - інформаційний додаток до обласної газети „Индустриальное Запорожье". Він містить найрізноматнішу інформацію про нові товари, що з'являються в продажу, новинки торгівлі побутового обслуговування, культурного життя міста, про роботу повітряного, залізничного і автомобільного транспорту, корисні поради з домоводства й медицини".

Нове російськомовне періодичне видання демонструє, очевидно, про поширення русифікації в Україні.

„КИЇВСЬКА ВЕСНА - 74"

Київ. — Тут триватиме до 31 травня традиційний т.зв. Всесоюзний фестиваль мистецтв, присвячений „непорушній дружбі народів СССР". В цьогорічному фестивалі приймають участь мистецькі колективи та солісти - виконавці з Росії, Білорусії, Грузії, Молдавії, Вірменії, Таджикістану та інших совєтських республік. Мистецькі виступи відбуваються в Києві і 15 містах та селах України. Фестиваль почався 24 травня.

ТАРЗАН, Ч. 7124. Знову браконьєри!

Сержанте Куза, що сталося?

Вбито багато слонів — всі ікли зникли!

Чому ж Ви не бачили та не переловили вбивців? Це ж Ваш обов'язок!

...Їх вбили кулі... але ми не бачили жадних рушниць і не чули пострілів!